

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידיות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תרס"א ♦ שנה יג ♦ ר"ח אב

שב"ק מטות מסעי - חזק ♦ ה'תשפ"ה

דברי אלוקים חיים מרח רבינו הגה"ק זיע"א

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבעה לאסור איסור על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה.

המפרשים שאלו תמיהה גדולה בשני דברים שמתחילה הפרשה לפנינו, האחד היכן מצאנו כזה פרשה בתורה שמתחלת באמירת משה לראשי המטות, ללא שיוקדם לה דבר השם למשה לומר פרשת הנדרים, ולא מוזכר כלל כי נצטווה על כך, ועוד התמיהה השניה למה הזכיר דווקא בקשר לפרשה של נדרים "ראשי המטות" ומה נשתנית מצוה הזו שפירט בה הכתוב לשון זה שכתב "ראשי המטות" וגם מש"כ "לבני ישראל" היה לו לומר ראשי מטות "בני ישראל".

...ולפי ענ"ד נראה לומר בדרך אפשר על מש"כ וידבר משה אל ראשי המטות וגו', שהכוונה על מנהיגי הדור וצדיקי הדור שישאל נמשכים אחריהם לשאול אותם בדבר ה' בהלכה וביראת שמים וכמ"ש חז"ל שמי שיש לו חולה בביתו שילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים וברמב"ם כתב שגם אצל חולי הנפשות צריך לילך לחכמי הדור שהם הרופאים נפשות ישראל וזה הדרך האמיתי שהוא דרך החסידים הנמשכים אחרי הבעש"ט ותלמידיו שהוא דרך ה' שמקורו בחז"ל הק' וברמב"ם וכן בהרבה ראשונים, ובספרי תלמידי הבעש"ט הק' מלאים מזה, שיש צדיק גוזר והקב"ה מקיים, ככל היוצא מפייהם בין בגשמיות ובין ברוחניות.

ולזה בא הפסוק לרמז לראשי הדור איך יכולים הם לומר לעם ה', זה הדבר אשר צוה ה', זה הכל בא משמירת פיהם בקדושה, וגם ילמד הוא את עם ישראל שאיש אם ידור הוא נדר או ישבע שבועה יקיימם ככל היוצא מפייהם, ולא יחלל דבריו, וזה הוא כמו שכתב רש"י הק' שלא יעשה דבריו חולין כלומר שלא ידבר דברי חולין ורק ידבר דברים קדושים בתורה וביראת שמים וגם מה שמוכרח לדבר בדברי רשות שנראה כחולין, יהיה הכל מבלי שמץ של שחוק וקלות ראש וכל שכן שלא ידבר ח"ו לשון הרע ורכילות וק"ו בן בנו של ק"ו שלא ידבר ח"ו ניבול פה שעונשו מאוד חמור וכמו שאמרו חז"ל הק'.

ואם כך יתנהג אז יהיה שכל היוצא מפיו של הצדיק, יעשה ה' ויהיו דבריו עושין פרי בבחינות של צדיק גוזר והקב"ה מקיים דבריו ומובן שגם המקבל הברכה מהצדיק, צריך גם כן שיהיה מעשיו מתוקנים, שיזכה לברכת הצדיק שיתקיים, ולא יעשה מסך הברזל להפסיק את ברכת הצדיק אליו, וגם תלוי הרבה באמונה בה' ובמשה עבדו דאז נאמר השירה לה' בקריעת ים סוף, שבאו לאמונה השלימה בה' ובתורתו ובמשה עבדו.

ויהי רצון שנזכה לכל זאת, והימים האלו שאנו נמצאים בהם שהם ימי בין המצרים ונזכה לצאת מזה המיצר לרוחה ויתן ה' שהימים האלו יהי נהפכים לימי שמחה וששון בבנין עירינו ושמחת נפשינו בביאת הגואל צדק במהרה בימינו מתוך נחת ושמחה וברחמים ובחסדים מגולים, נצא מאפילה לאורה ואור חדש על ציון יאיר ה' לנו ונזכה כלנו יחד במהרה לאורו ואמן ואמן.

דברות קודש מרח רבינו עט"ר שליט"א

בגמרא (עבודה זרה כד ע"ב) דרש ר' יצחק את הכתוב (במדבר י' לה) 'ויהי בנסוע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך וינסו משנאיך מפניך', שדברים אלו אמר משה, וישראל מה אמרו, 'רוני רוני השיטה', התנופפי ברוב הדרך המחושקת בריקמי זהב המהוללה בדביר ארמון ומפוארה בעדי עדיים'.

בספר עלה יונה (עמוד שח) כתב, שמנהג אשכנז לשיר בניגון שמחה פרשת המסעות בפרשת מסעי וסדר המחנות שבפרשת בהעלותך, וכתב שנראה שמקורו ממה שהובאה בסוגייתנו השירה המפורסמת במסורת, שירת 'רוני רוני השיטה', שהיו ישראל משוררים בעת המסעות, וכל מסע ומסע היה בשמחה ושירה, ומכאן מקור לקרוא בניגון שמחה את פרשת המסעות.

בהקדמת הספר שאול בחיר ה', (עמוד ט) מביא מה שסיפר הרה"ק רבי שאול בראך צוק"ל ממה ששמעו מרבו המהר"ם שיק שאצל מורו החתם סופר לא היו נוהגים לקרוא סדר המסעות בקריאת התורה בניגון כפי שנהוג בהרבה מקומות, וביאר שבענין מסעות בני ישראל יש שתי דעות בראשונים, דעת רש"י שריבוי המסעות הוא לגנאי, כמבואר בדבריו בתחילת פרשת מסעי (במדבר לא א) שהקב"ה גזר על ישראל לטלטלם ולהניעם במדבר.

ולדברי הרמב"ן ריבוי המסעות הוא לשבח, שכתב שמאותות התורה ונפלאותיה העצומות היא עמידת ישראל במדבר ארבעים שנה ומציאת המן בכל יום, והם מקומות רחוקות מן הישוב ואינן טבעיות לבני אדם לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון, ואמרה התורה (דברים כט ה) 'לחם לא אכלתם ויין ושכר לא שתיתם', וכל אלה אותות הם במעשה נס נראות לעין. נמצא שלדברי רש"י אין לנגן בקריאת המסעות, כיון שאין בהם שבח, ולדברי הרמב"ן יש לשיר בהם. והמהר"ם ש"ק תמה ע"כ שהלא החת"ס תמיד חיבב את דעת הרמב"ן, ולמד כל ימיו חומש רש"י עם פ"י הרמב"ן, וגם ביקש מתלמידיו תמיד ללמוד חומש רש"י עם הרמב"ן, ואלו הבחורים שידע עליהם שהם לומדים פ"י הרמב"ן הוא חיבב וקירב מאד, וידוע שהחתם סופר היתה לו ניצוץ נשמת הרמב"ן, ולאחר כל זה בענין המסעות כנראה הכריע החתם סופר שלא כהרמב"ן אלא כרש"י, ולכן לא קראו אצלו המסעות בניגון כנהוג. אך לא הרהיב עוז בנפשו למה בענין זה לא נהג על פי ביאורו במסעות.

והמפרשים [האור החיים הק'] ועוד תמהו מה ענין לחזור שוב על כל המסעות שנסעו בני ישראל, והרי כבר נכתב כל מסע ומסע במקומו. ומתבאר בספרי רבוה"ק [ראה אור פני יהושע להגה"ק מגאלנטא] שבפרשת דברים בתחילה מזכיר משה רבינו כל המקומות שהכעיסו לפני המקום, והזכיר ברמז מפני כבודן של ישראל.

והקשה הרה"ק רבי אלימלך גרודזיסקער זי"ע ב'אמרי אלימלך', והרי בהמשך חומש דברים הזכיר כל חטא באריכות גדולה מפורש הטיב, א"כ מה מקום להזכיר תחילה ברמז? ויתרץ שכששמעו את הפסוק הראשון של חומש דברים, שמרמז על כל חטאיהם, היו תיכף מתעוררים בתשובה מאהבה, ונתהפכו הזדונות לזכויות, ולכן צריך אח"כ להזכיר כל מעשה ומעשה בפרטי פרטים, כי כל פרט נוסף הוא זכות נוסף לבני ישראל אך אלו שנהגו לנגן, היינו כנ"ל כי אף שבקריאת העונות עצמן היו מנמיכים את הקול, בחטא העגל ובחטא המתאווים קוראים בלחש, אך עתה לאחר התשובה מאהבה, קוראים כל המסעות בקול גדול, ולא עוד אלא שמוסיפים ניגון מיוחד לזה.

יה"ר שיהפכו הימים לששון ולשמחה ונזכה לגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים במהרה בימינו אכ"ר

כְּנִינִי חַיִּים

<> פרשת מטות <>

ידבר ה' אל ראשי המטות... או השבע שבועה (ל, ב-ג) מה טעם נאמרה מצוה זו לראשי המטות?
אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, לא תהיו סבורים שהותר לכם להישבע בשמי, אפילו באמת אין אתה רשאי להשבע בשמי אלא אם יהיו ברך כל המדות הללו: את ה' אלוךך תירא ואותו תעבוד ובשמו תשבע (מדרש) וברור איפוא, כי אנשים כגון אלו יחידים-סגולה הם, הלא המה הצדיקים הגדולים מנהיגי ישראל. לפיכך מכוונים כאן הדברים אל ראשי המטות, כי רק שכמותם יכולים להרשות לעצמם להוציא שבועה מפיהם...

(מאור ושמש)

זה הדבר אשר צוה ה', איש כי ידור נדר לה' או השבע שבועה וגו'. (ל. ב). לכאורה תיבות זה הדבר אשר צוה ה' קשה, דאטו רק זה הדבר צוה ה'. ונראה דהנה קיום כל התורה כולו תלוי בדין זה שאסור לעבור על שבועה, כי כולנו קבלנו את התורה עלינו באלה ושבועה, ומושבעין ועומדין אנחנו מסיני לקיים את כל אשר צוה ה'. ושפיר אמר זה הדבר אשר צוה ה', שדין זה צוה ה' בכל תורתו שחייבין אנחנו לקיים את כל מצוות התורה שקבלנו עלינו בשבועתנו.

החלצו מאתכם (לא, ג)

חלצו עצמכם מן ה'אני' שבכם, ורק אז, "אנשים לצבא", אז תהיו לאנשים שאפשר לצאת עמם למלחמה.

(הרה"ק הרמ"מ מקוצק)

נקום נקמת בני ישראל... לתת נקמת ה' במדין (לא, ב-ג) הקב"ה מדקדק בכבודם של ישראל יותר מכבודו, ולכן אמר שהמלחמה היא "נקמת בני ישראל", ואילו משה מדקדק יותר בכבודו של מקום, ומבחינתו אין כאן אלא "נקמת ה'".

(רבי לוי יצחק שניאורסון)

נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים אחר תאסף אל עמך (לא, ד) אילו מלחמת מדיין הייתה אחרי מות משה, היו אומרים שכל ימי משה לא נלחמו במדיינים מפני שמשה הגן עליהם, כי היה חתן יתרו וישב במדיין שנים רבות. לכן ציווה הקב"ה שיילחם בהם קודם פטירתו.

(משך חכמה)

וישלח אתם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס בן אלעזר הכהן לצבא וכלי הקדש וגו'. (לא, ו).

אפ"ל הטעם שהלך פנחס עם 'כלי הקדש' וכפירש"י 'זה הארון והציץ'. כי 'ציץ' הוא לשון הבטה – כמש"כ (שהש"ר ב, ט) 'מציץ' מן החרכים, היינו שבא להילחם בכח של קדושת ונקיות העינים שבהם תלוי כל קדושת האברים, וזה היה כחו של יוסף הצדיק אשר כאמור הלך בכחו, ובזה ניצח את האויב.

(אור אביגדור)

בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצאנכם והיוצא מפיו תעשו (לב, כד) אדם שמחבב את הממון והוא להוט אחריו, אין לתת אמון בדברתו, שכן תאוות הממון מביאה את האדם לידי הפרת דיברה. והנה, מצינו במדרש שאמרו בני גד ובני ראובן: "גדרות צאן נבנה למקננו וערים לטפנו" (פסוק טז), שדאגו תחילה למקנה ואחר כך לטף, ואילו משה אמר להם: אל תהיו עושים את הטפל לעיקר, כי אם "ערים לטפכם וגדרות לצאנכם", תהילה דאגו לשלום טפכם ואחר כך לשלום רכושכם. לפיכך מוסיף משה ואומר להם: אם תשרשו מקרבכם את המידה הרעה הזאת, לחבב את הרכוש יותר מן הטף, כי אז "היוצא מפיו תעשו", אפשר יהיה לסמוך על דיברתכם, מתוך בטחון כי תקיימוהו...

(כתב סופר)

איש כי ידור נדר לה' לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (לג, ה) מובא דכשם שמשיבועין את האדם בשעת יציאתו לעולם בראשונה תהי צדיק ואל תהי רשע (נדה ל) ככה משיבועין את הנשמה בכל לילה בטרם תחזרתה לגוף שתהיה צדיקה במעשיה, ועל פי זה אפשר לומר הכתוב איש כי ידור נדר בעומדו בלילה לפני ה' אצל כסא הכבוד, ונשבע קדמיה יתברך כנ"ל, הנה יהא זהיר מאוד בקומו בבוקר כי "לא יחל דברו" שלא יעשה דבריו הראשונים חולין עם דברי חול' ובטלה כי אם "ככל היוצא מפיו בנדרו לה' יעשה ויקיים".

(חוקי חיים)

<> פרשת מסעי <>

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים. (לג, א). לכאורה למה לו למימר שיצאו מארץ מצרים, והלא דבר זה גלוי וידוע לכל. ונראה דהנה בהטעם על מה שהוצרכו למסעות הללו ולא נכנסו תיכף לארץ ישראל הוא משום שבאו מארץ מצרים והיו משוקעים במ"ט שערי טומאה של מצרים ערות הארץ, ולכן הוצרכו לשהות במדבר להזדכך שם, כי טירדת המסעות היו ממרקין הזוהמא שבהם. ולכן אמר הכתוב אלה מסעי בני ישראל, ושלא יקשה למה נתלבטו בכל כך הרבה מסעות ולא נכנסו לארץ תיכף ומיד, לזה אמר אשר יצאו מארץ מצרים, לכן הוזקקו להוציא זוהמתן במשך שהותם במדבר.

(ישמח משה)

אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים (לג, א). אל"ה נוט' ה'שבינו א'בינו לתורתך, ה'טה א'זנך ל'רנתי (תהלים פח, ג) על ידי שמחשבות הלב מוקדשות להתבוננות בלימוד התורה ובתפילה, "אשר יצאו מארץ מצרים" יוצאים ונחלצים מכל הדברים המיצרים ומכל פגעי העולם.

(ליקוטי ישועות משה)

אלה מסעי בני ישראל וגו'. י"ל הנה הר"ת של אלה מסעי בני ישראל מכוון להר"ת של אדום בבל יון מדי, שהם מסעי בני ישראל בגלותן והנה אמרו חכז"ל (בבא בתרא י' ע"א) גדולה צדקה שמקרבת את הגאולה, ע"כ הר"ת הנ"ל מכוונים גם להר"ת של מתן בסתר יכפה אף (משלי כ"א י"ד), וכן הוא ר"ת של אמרו בגויים י" מלך (תהלים צ"ו י'), שההליכה בגלות הוא לבוא לאמרו בגויים ה' מלך.

(שארית מנחם)

ואלה מסעיהם למוצאיהם (לג, ב)

כשהיו בני ישראל במצרים האמינו במשה והיו נכונים ללכת אחריו המדברה ובזכות אמונה זו נגאלו ממצרים, כפי שאמר הנביא: "זכרתי לך חסד נעורייך... לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה" (ירמיהו ב, א). אם כן, הרי הייתה אז יציאתם של ישראל בזכות המסעות, היינו: "מוצאיהם" בזכות "למסעיהם". ואילו לאחר מכן, כאשר חטאו בני ישראל בתלונותיהם היו ניתנים לכליה אלא שעמד משה וביקש רחמים עליהם: "למה ה' יחרה אפך בעמך אשר הוצאת מארץ מצרים" (שמות לב, יא) או: "למה יאמרו מצרים לאמר ברעה הוציאם" (שם לב, יב) – יוצא אפוא כי המשך המסעות לארץ ישראל נתאפשר הודות ליציאת מצרים. "ואלה מסעיהם" – המשכת המסעות הייתה בזכות "למוצאיהם" – בשל יציאתם ממצרים.

(תורת משה לבעל החת"ס)

ערי מקלט תהיינה לכם (לה, יג)

אדם מישראל שאירע לו מקרה איום כזה, שהרג אדם בשוגג, ונפשו מרה עליו מאד עד שאיננו מוצא לו מקום בעולם, אומר לו הקדוש ברוך הוא: "ושמתי לך מקום" בערי המקלט, שם תינצל ותמצא לך מנוח. אמנם, כל עוד לא כבשה המרירות את האדם כולו ועדיין מוצא הוא מקום לעצמו אין ערי המקלט קולטות אותו ואין לו בהן מקום. לפיכך אמרו חכמינו, כי שרו של אדם יטעה וינוס לבצרה, בחשבו ש"בצרה תקלוט לו כבצרי", ולא תהא לו הצלה (מכות י"ב). אם יבוא לבחור לו בעצמו מקום מקלט, הרי סימן הוא זה כי עדיין מוצא הוא מקום לעצמו, ממילא לא יוכל למצוא הצלה במקלט.

(חידושי הרי"ם ז"ל)

משכנכם אב ממעטין בשמחה

ניתן לבאר ממעטין בשמחה, שימעט האדם את עצמו בשמחה. (אור אביגדור)

עובדות חיים

<> פרשת מטות <>

ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ג)

חתנו של בעל ה"נודע ביהודה" שהיה כידוע גדול בתורתו ובמעשיו עד שכונה בפי כל "רבי יוסף הצדיק", שימש ברבנות פוזנא. הגאון רבי עקיבא איגר וצ"ל שלח לו מכתבים גדושים בדברי תורה, אך רבי יוסף לא השיב לו.

כאשר הם נפגשו פעם, ורבי עקיבא איגר נוכח לראות כי רבי יוסף מכבד אותו ביותר, פנה אליו ושאל: "מדוע לא עניתם על מכתבי?" השיב לו רבי יוסף: "כאשר תהיה אתה רב בפולנא תבין כמה קשה להשיב בכתב למכתבים, מחמת הטרדות בעיר רבתי זו".

ואכן לבסוף כך היה. רבי עקיבא איגר נעשה רב בפולנא... הוא עצמו אמר על כך: "מכיון שיצאה מפיו של אותו צדיק האמירה שאהיה רב בפולנא, לבסוף נעשיתי רב בפולנא".

(הגרא"ל שטיינמן זצ"ל)

לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה (ל, ב)

בעיירה רופשיץ התגוררה משפחה ולה ילד משותק. דרכו של הצדיק רבי נפתלי צבי מרופשיץ לעבור לבית מדרשו דרך גשר צר הנוטה על פני הנהר. יעצו לבני המשפחה להניח את הילד המשותק על הגשר. הרבי מרופשיץ עלה על הגשר כשהוא שקוע בשרעפיו והילד כצפוי חסם את דרכו. חשב הרבי לתומו שהילד השתטח שם להנאתו, על כן דחקו ברגלו והורה לו קום!... ויהי אך יצא הדיבור מפי הצדיק מיד קם הילד ופינה את המעבר. וכתב בספר קב הישר בשם רבבא אלהו, מעשה שארע בימיו שהיו יושבות כמה נשים והיו מדברות בענין שצריך אדם ליתן דו"ח אחר מותו על כל מעשיו, ותאמר אשה אחת מהם ע"ד שחוק אין אני יראה מזה, כי בבואי לדין לפני ב"ד של מעלה וישאלו אותי למה עשית זאת וזאת, אעשה את עצמי אילמת. לא היו ימים מועטים עד שנעשתה אילמת עד יום מותה. הרי שדיבור האדם עולה למעלה ועושה רושם.

לא יחל דברו (ל, ג)

רבי יעקב קמיניצקי זצ"ל בילדותו למד בתלמוד תורה שבעירו. יום אחד פנה אליו המלמד בשאלה והוא השיב את תשובתו. הטיח בו המלמד: "אתה שקרן!"

הילד נפגע מאד, וחשב בלבו: שמי 'יעקב' ונאמר "תתן אמת ליעקב", לכן אני נזהר מאד שלא להוציא דבר שקר מפיו. ואיך הוא אמר עלי שאני שקרן?!

פעם שאלו את רבי יעקב קמיניצקי למה אינו מניח תפילין דרבנו תם, והשיב: "בליטא לא נהגו". אמרו לו: "אבל החפץ חיים מניח תפילין דרבנו תם?!" רבי יעקב רצה להשתמש מן השאלה ואמר בחיור: "נו, כשאגיע לגילו של החפץ חיים גם אני אניח..."

ה"חפץ חיים" היה אז בן תשעים, ורבי יעקב היה אז פחות מבן ארבעים. עברו חמישים שנה, ורבי יעקב זכה לאריכות ימים. בהגיעו לגיל תשעים ביקש רבי יעקב מבני ביתו שיביאו לו תפילין של רבנו תם. שאלוהו: "מה קרה?"

אמר להם: "לפני למעלה מחמישים שנה, כשה'חפץ חיים' היה בן תשעים, יצאה מפי אמירה שכשאגיע לגילו של 'החפץ חיים' אעשה כמוהו ואניח תפילין דרבנו תם. בחסדי שמים זכיתי להגיע לגילו, אם כן עלי לקיים את דבריי, שאם לא - אעבור על 'לא יחל דברו'". (הגאון רבי אריה יודלביץ' שליט"א - נאה דורש)

ויקצוף משה. (ל"א, י"ד)

פעם ישב הרה"ק ר' ברוך ממעזיבז' זי"ע בסעודת מצוה. ומצד אחד ישב אצלו מחותנו הצדיק ר' אברהם דוב מחמילניק, ומהצד השני ישב מחותנו הצדיק ר' יוסף מיאמפולי. בתוך כך נכנס אל הבית עשיר אחד, ור' ברוך התחיל לחרף ולגדף אותו וציוה לאנשיו שיחפזו אותו החוצה. והם עשו כן. אמר לו מחותנו הרב מחמילניק: מה יעשה מר עם המאמר הגמרא: "המלבין פני חבירו ברבים...? החזיר ר' ברוך פניו אליו, ואמר: "מה אומר הלמדן: המלבין פני חבירו ברבים? ולמה אינו מסיים את המאמר: אין לו חלק בעולם הבא?" אבל כשראיתי שעל האיש הזה שורה דינים, ובזה שבדיתי אותו ביטלתי מעליו את כל הדינים, כלום אפשר היה לי שלא להפקיר את העולם הבא שלי למען אדם מישראל? התנצל הרב, ואמר שלא ידע מזה. כשנפטר הרה"ק ר' ברוך (בשנת תקע"א) מצאו אצלו בשעת פטירתו ספר הזהר הקדוש פתוח

באותו דף שנאמר בו: "תא חזי אית רוגזא ואית רוגזא, אית רוגזא דאיהו ברוך לעילא ולתתא ואיקרי ברוך..."

<> פרשת מטות <>

אלה מסעי בני ישראל (לג, א)

פעם נסע הגאון רבי איזיל חריף זי"ע, רבה של קהלת סלונים, לאיזה ענין חשוב, וביקש לנצל את שעות הנסיעה למנוחת הגוף והנפש, לקראת הפעילות הרבה שהוטלה עליו מטעם הקהלה. אולם העגלון שהסיעו החליט, שבאה לו הזדמנות טובה לשמוע מפי הרב הדגול תשובות מוסמכות על כמה וכמה שאלות שהציקו לו ימים רבים.

אך יצאו הם מן העיר החל העגלון להציג לפני הרב שאלה אחר שאלה, ועל כל תשובה שקיבל מהרב, השיג העגלון השגות והערות שלא היו כלל לענין. כשנאלה רבי איזיל חריף מדיבורו של העגלון, עשה עצמו מנמנם קמעה, וכך מלט עצמו לשעה קלה ממכת ה"י" ב"ר ת" של בעל העגלה הנמרץ.

כשירד רבי איזיל מן העגלה, בתום הנסיעה המפרכת, אחז בו העגלון בשתי ידיו הגדולות, וקראו בהתלהבות: "רבי! עוד שאלה לי אליך: לא מכבר שמעתי מפי אחד המגידים, שבגאולה הקרובה של ישראל, באחרית הימים עתידים לבוא שני משיחים: משיח בן יוסף, והשני משיח בן דוד. אם כן, יסביר לי אפוא רבנו, לשם מה נחוצים לנו שני משיחים? כלום לא די לישראל במשיח אחד בלבד למלאכת הגאולה?"

רבי איזיל, שחש תרעומת על אותו עגלון, שהטרידו בדרך ללא הפוגה, השיב לעגלון, ואמר לו בלשונו השנונה: בדיון (בצדק) אנו צריכים לשני המשיחים באחרית הימים - האחד יגאל אותנו מן הגלות, והשני מבעלי העגלות.

אלה מסעי בני ישראל (לג, א)

כל מסע ומסע של בני ישראל היה על פי ה' (בעל הטורים). סיפר הרה"ק רבי מאיר מפרמישלאן זי"ע: א: בחורף אחד בימי נעוריי, נסעתי עם מורי ורבי, רבי מרדכי מקרעמניץ זי"ע ונעשנו את דרכנו בעגלה במורד צר בתוך השלג. פחדתי מאד ואמרתי בליבי: עוד מעט והעגלה תתהפך, עד אשר עמדתי לקפוץ מהעגלה. אחז הרבי בידו ואמר: כלום לא יקרה. כעבור זמן לא רב עזבה העגלה את המדרון המפחיד ונסעה בנתיב מישור בנסיעה רגועה וללא כל מורא. לפתע פתאום ללא כל הכנה מוקדמת, התהפכה העגלה ואנו נזרקנו מתוכה אל צדי הדרך. אמר לי רבי הקדוש: מי שפחד מהיצר הרע, חזקה שלא ייפול אל תוך רשתו, אולם מי שבטוח שלא ייפול לידי נופל גם נופל.

מות יומת הרוצח (לה, טז)

מעשה פלא הובא ב"קב הישר" [ס' פו'] וב"סוד יוסף" (פרק פ"ז) על רבי שלמה גבירול, שהיה בקי בחכמת הקבלה ובדקדוק, וחיבר הרבה פיוטים, ומרוב חכמתו נתקנאו בו שונאי ישראל, וארב עליו ישמעאל אחד והרגו, וקברו בגן שלו, אצל אילן תאנה, והתאנה חנטה פגיה קודם זמנה, ועשתה פירות תאנים גדולים ויפים מאוד. ויתמהו כל יושבי העיר, והדבר בא אל מלך הישמעאלים, וירא המלך הפירות, ויתמה, וישלח המלך אחר הישמעאלי הנ"ל, ושאל אותו, איך התחכם לעשות פעולה לבשל הפירות קודם זמנם, (ובילקוט מעם לועז בפרשתן כתב, שהמלך פתח תאנה אחת כדי לאוכלה, וטעם זה טעם דם, ושאל המלך על זה, הלא דבר הוא). מרוב הפחד לא היה ביכולתו להשיב כלום, ולהשתמש ולדחות את דברי המלך, וציווה המלך לייסר אותו בייסורים קשים ומרים, עד שהוכרח הישמעאלי להודות, שמאותו היום שהרג את היהודי רבי שלמה גבירול, התחיל האילן לעשות פירות קודם זמנו. ציווה המלך לתלות את הישמעאלי הרוצח על אותו אילן

מרכז "אמונת חיים" קראלי

פרנס השבת

ידידיו עוז איש חי ורב פעלים העומד לימינו בכל עת

הר"ר **צבי יונתן פיליפ הי"ו**

לרגל שמחת **אירוס הבת עב"ג**

ה"ר שיבנו בית נאמן וירווה רוב נחת ותענוג דקדושה מכל יו"ח

הליכות חיים

הלכות נחוצות לתשעת הימים

- (א) מ"ח אב אסור ללבוש בגדים מכובסים.
(רמ"א בשו"ע או"ח סימן תקנ"א ס"ג)
(ב) נוהגים להכין הבגדים לפני ר"ח, שלובש כל בגד כחצי שעה, או שיניח הבגדים על הריצפה כדי שיתלכלך, ואח"כ יוכל ללבשם.
(קרא עלי מועד פ"ד ס"ג)
(ג) בגדים שמחליפין אותם מחמת זיעה, כגון לבנים וגרביים, מותר להחליף גם אם לא הכין מער"ח.
(שו"ת להורות נתן ח"ז סימן ל"ט)
(ד) לכבוד שבת חזון מותר ללבוש בגדים מכובסים.
(רמ"א בשו"ע או"ח סימן תקנ"א ס"ג)
(ה) מותר לרחוץ ראשו ופניו וידי ורגליו בחמין לכבוד שבת, אבל לא בסבון.
(שם סעיף ט"ז. ובמ"ב שם ס"ק צ"ו - צ"ח)
(ו) מותר ליטול הציפורניים בער"ש חזון, למי שרגיל ליטול צפורניו בכל ערב שבת.
(כף החיים סימן תקנ"א ס"ק מ"ח)
(ז) לכבוד שבת חזון מותר לצחצח הנעליים. (אג"מ או"ח ח"ג סוף סימן פ')
(ח) יין של הבדלה נותנים לקטן שהגיע לחינוך. ולא הגיע עדיין להתאבל על ירושלים, ואם אין קטן ישתה המבדיל בעצמו.
(רמ"א או"ח סימן תקנ"א סעיף י', ובמ"ב שם ס"ק ע')
(ט) ויש שנוהגים שגם כשיש קטן שותים בעצמם.
(הובא בספר מנהג ישראל תורה, אות ט') ורבותינו הק' זי"ע היו נוהגים לתת לקטן פחות מגיל תשע.
(י) אין אוכלין בשר בתשעת הימים (שו"ע או"ח סימן תקנ"א ס"ט) וכ"ק מרן האדמו"ר בעל ה"חוקי חיים" זי"ע, היה נוהג שאינו אוכל אפילו דגים בתשעת הימים. (עיין מ"ב סימן תקנ"ב ס"ק ו', שכתב ז"ל: משום דאיכא דוכתא דדגים בכלל בשר הוא, כמש"כ ביור"ד סימן רי"ז סעיף ח'. עכ"ל. ודו"ק)
(יא) כשחל תשעה באב ביום ה' מותר לכבס כבר ממוצאי תשעה באב.
(שו"ת להורות נתן ח"ב סימן ל"ו)
(יב) וכן מותר להתרחץ בצונן ממוצאי תשעה באב, וביום שישי בבוקר אפילו בחמין. (קובץ מבית לוי בשם הגר"ש וואזנר זצ"ל)
(יג) להסתפר, טוב להחמיר לכתחילה שלא להסתפר במוצאי תשעה באב. (שם)
(יד) לאכול בשר ולשתות יין אסור למחרת בחצות, אבל אם חל בערב שבת מותר לטעום את תבשילי השבת הבשריים גם לפני חצות. (שמירת שבת כהלכתה ח"ב פרק מ"ב הערה רל"ו)
(טו) רבותינו הק' זי"ע היו נוהגים בסעודת ר"ח אב, לברך ברכת המזון על כוס בירה.
מאת הרה"ג **גמליאל רבינוביץ** מו"צ בק"ק קראלי מח"ס גם אני אודך

מאות כבר נושעו! ומה איתך?
רוצים גם ישועה? יש לכם שמחה, אזכרה וכו'
תרמו! וקחו חלק בהפצת המעיינות של
מרכז "אמונת חיים" קראלי
כתובת לתרומות תגובות ולקבלת הגליון
רח' הרב אבוחצירא 12 אשדוד
טל. 052-7170710 או 055-6798152
ובאימייל: 8659931@gmail.com

נעימות חיים

איך זוכים לילד כמו מרן הרב אלישיב זצ"ל?

לפני למעלה ממאה שנים – לעשות כביסה לא היה דבר של מה בכך: המלאכה – שנעשתה בידיים – היתה כרוכה במאמץ פיזי רב, וארכה זמן רב! את הכביסה היו תולים לייבוש על גבי חבלים שהיו פרושים בחצרות הבתים.
אשה אחת, שסיימה זה עתה את מלאכת הכיבוס הקשה, תלתה את בגדי משפחתה המכובסים על אחד החבלים. והנה, עברה שם שכנה שהרגישה שהחבלים מפריעים לה לעבור, והיא עשתה מעשה אשר לא יעשה: נטלה מספרים מביתה, וחתכה את החבלים וכל הכביסה, שעדיין היתה רטובה, התלכלכה מהבויץ שבחצר.
האשה הראשונה הבחינה במעשה מחלון ביתה. היא הבינה ששבע שעות של עבודה מאומצת ירדו לטמיון... יהיה עליה לעשות את כל התהליך מחדש.
אך טבעי היה הדבר שתיגש אליה ותצעק עליה: "למה עשית לי את זה? עכשיו תכבסי לי את כל הכביסה מחדש!"; אך טבעי היה לו היתה פותחת במלחמת עולם נגד השכנה שהורידה את כל עמלה לטמיון... אך היא העדיפה להבליג! – עשתה עצמה כלא יודעת מי גרם לה לעוול הנורא... היא ירדה בשקט לחצר, אספה את הכביסה המלוכלכת, שטפה אותה ותלתה אותה במקום אחר, שלא יפריע לשכנה בדרכה... כשבעלה היא לא סיפרה לו דבר! החליטה שלא תצמח כל תועלת אם בעלה יידע מהסיפור, והעדיפה לשתוק. הוודתה לקב"ה שנתן לה את הכוח לכבס שוב את כל הכביסה, ובזה הרגישה שמבחינתה תם הסיפור.
באמת לא היינו יודעים מכל הסיפור הזה, אלמלא בשעת לילה מאוחרת, נכנסה השכנה שקרעה את החבלים, והחלה להתייפח מבכי: "אנא, שכנתי היקרה, סלחי לי! אני מתחננת לפניך! עשיתי מעשה רע ואני מתנצלת עליו מכל ליבי. בני שוכב חולה עם ארבעים מעלות חם ואני משוכנעת שזה כתוצאה מהמעשה הרע הזה שעשיתי."
האשה מחלה לה בלב שלם, ואף ניסתה לתת לה הרגשה טובה: "הכל בסדר. אני מבינה שהכביסה הפריעה לך. אין לי עליך כל תלונה ואני מוחלת לך בלב שלם."
כששבה לביתה ראתה שחום גופו של הילד ירד, והוא יושב על מטנו ומשחק כרגילו. היא ראתה בחוש את מה שאמרו חכמים: "מעשיך יקרבך, מעשיך ירחקך" (עדות סוף פ"ה). בעטיו של המעשה הרע שעשתה – חלה ילדה, ומששבה בתשובה – הבריא.
היתה זו אימו של מרן הרב יוסף שלום אלישיב זצ"ל, ובזכות שתיקתה והבלגתה, זכתה האשה הזאת לבן שהאיר את עיניהם של כל ישראל, מגדולי הפוסקים שבדור האחרון, ומנהיג גדול לאלפים ורבבות.
כמה כדאי לסבול ביזיון, כמה משתלם לסבול פגיעה ולא להגיב, לשתוק! לו היתה מוציאה מילה אחת מהפה כנגד שכנתה, לו היתה מסתפקת "רק" בלספר לבעלה – יתכן בהחלט שלא היתה זוכה שיצא ממנה הרב אלישיב...
החוכמה הגדולה היא להתגבר על אותו יצר טבעי הדורש תגובה. אם עובדים על המידות ומשכילים לשתוק – גם בעיות כאלו שהיצר מבקש בהם תגובה – מרוויחים.
זוהי זכותה העצומה של כל אשה יהודיה, להיות עזר לבעלה ואם תומכת לילדיה, כדי שהללו יוכלו להתמסר ללמוד התורה יומם ולילה, והיא תוכל להתהדר בכתר "אשתו של גדול הדור" או "אמו של גדול הדור".

לעילוי נשמת
ה"ה מאיר בן חמו ז"ל

בר יפה שתחי'
נלב"ע כו תמוז תשפ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק **יצחק צבי משה** זי"ע
בן רבינו אביגדור מוזס זצ"ל
מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"צ **אהרן מרדכי רוטנר** זצ"ל
בן הגה"צ רבי נחמן זצ"ל
נלב"ע כו תמוז תשפ"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ק **אלעזר אבוחצירא** זצ"ל
בן הרה"ק רבי מאיר זצ"ל
נלב"ע כו תמוז תשעא
ת. נ. צ. ב. ה.

בתוך נהר האדם שהשתרע מחוץ לבית הרב, כדי לברכו שיעמוד בראשם שנים טובות וארוכות. שמחתו של ר' יוס'ל הגבאי הושבתה לחלוטין. מוחו התייגע ממחשבות מייסרות, מה לו לגב זה ולשמחה זו.

בבוא הערב הגיע תורו של מיודענו להכנס לחדרו של הרב ולברכו. הרב, שכל יודעיו הכירו את חיבתו העצומה לתורה הקדושה, יושב היה על כסאו, אצבעו מונחת על שורות הגמרא הענקית שלפניו, בעודו משיב בנעימות לבני העיירה שבאו להקביל את פניו. ה"גב" הושיט את ידו לרב החדש, וטבעת הבחורים-השומרים הלכה והתהדקה סביבו. הוא רכן לעבר הרב והשומרים רכנו איתו. הרב הביט בו ממושכות, ולפתע מצחו המקומט התיישר, נינוחות התפשטה על פניו. הוא מכיר אותו! לחש ר' יוס'ל בפסקנות. הרב מכיר את ה"גב". לתדהמת הכל, התקרב ה"גב" לאזנו של הרב, הביט חליפות בגמרא וברב ותוך כדי תנועות תוכחה לחש: אמרתי לך שזה לא יגמר. אמרתי לך! אמר ויצא.

חרושת השמועות הקיפה את העיירה חבילות חבילות. ר' יוס'ל טען בלהט כי הוא התכוון לכך שהוא יודע כי... ואולי להיפך. נשות העיירה כינסו בחפזה את צאצאיהן לתוך ביתן פנימה, לאחר ששמועות רעות טענו, כי הרב, הוא... "שותפו" של הגב, ומי יודע איזו כנופיה עלולה ללפות את העיר בטפריה. מן הקצה השני של העיירה חלפה שמועה מפה לאוזן, כי אנשים מהימנים שמעו את שיינא הצדקת, שעברה זה מכבר את גיל המאה, אומרת בפה מלא, שמאז ומעולם עלה בדעתה, שה"גב" אינו אלא צדיק נסתר. בחצות הלילה, היו בני העיירה מוכנים להניח את כל כספם בצקלונם של מי שיגלה להם את הסוד הכמוס שמקשר בין רבם החדש ל"גב" הישן.

לקראת אשמורת הבוקר הושלמה הרכבת המשלחת שתפקידה היה לברר את התעלומה אפופת המסתורין. ראש חברה קדישא, ראש חבורת תהלים, ראש חבורת משניות, והגבאי ר' יוס'ל בראשם, הרחיבו צעדיהם בצוואת לעבר ביתו של ה"גב", כשעיניהם החוששות של כל בני העיירה מלוות אותם בדרכם. כעבור מספר דקות נתגלתה לעיניהם בקתו של ה"גב" מוצפת באור. איש לא דיבר. הם ציפו לקראת הטוב ביותר והתכוונו לקראת הגרוע ביותר. מי יודע, אולי יזכו לחזות בעיניהם בשולי אדרתו של אליהו הנביא, שמא צדיק נסתר הוא ה"גב" וקשרים טמירים לו עם רבם החדש. מי יודע.

ראש החברה קדישא כמעט נקש על דלת ביתו של ה"גב", כשר' יוס'ל היסה אותו במהירות, ומי יתקע לידינו שהוא יסכים לענות על השאלה? אה? שמא יהדוף אותנו מעל מפתנו? בעוד השאלה תלויה על לשונו, נחרד ר' יוס'ל לשמע צעדיו של ה"גב". הוא שמע אותם. במאור פנים הזמינם להכנס למעונו תוך שהפטיר חיכיתי לכם. ידעתי שלא תירדמו בלילה. שבו שבו, פנה לעברם בחביבות. ר' יוס'ל חרק שינים למראה קומקום עטוי ירוקת שהציץ מתחת לערימת סחבות, לפני שלושים שנה נעלם קומקום זה מביתו שלו, ונחיריו של ראש החברה קדישא התרחבו בזעם למראה מקל ההליכה של ה"גב", ששימש פעם כמוט של אלונקת הנפטרים. שבו שבו.

אני מכיר את הרב 'שלנו' כבר שישים שנה. עיניהם של ראשי הקהל כמעט יצאו מחוריהן. היינו ילדים, הרב ואנוכי, וחלקנו אותו ספסל לימודים אצל אותו מלמד דרדקי. אומר לכם את האמת, לשנינו לא היה חשק רב ללימודים. אך ר' שמרל המלמד, ערמומי היה ופקח. "קינדערלאך", פנה אלינו במתק לשונו, "רק פרשה אחת, בואו זיסעלאך, רק את העמוד הזה ותו לא. בואו, הנה, כבר גומרים ותעשו ככל העולה על רוחכם..."

גם אני פקח הייתי, הצטחק ה"גב", ותוך זמן קצר ידעתי את המלמד ואת פיתוייו, ונוכחתי כי אין לדבר סוף. רק פרשה זו, רק פרק זה, רק חומש זה, רק מסכת זו, רק סדר זה, לא גומרים. אף פעם. חומש, משנה, גמרא, טור, שולחן ערוך, ועוד, ועוד. לא

משהניח את עיניו החדות על חפץ נייד, יכול היית להיות סמוך ובטוח שבעליו עומד להיפרד הימנו. יודעי דבר הטיבו להבחין בניצוץ שהבליח בעיניו לרגע קט, בשעה שהיה מתכנן את ההתרחשות שתוביל להיעלמותו המסתורית של החפץ. בעודו קומץ את שפתיו בהתרגשות היה נשען לאחור, מטה את ראשו המדובלל, וכעבור דקה או שתיים הכה באצבע צרדה, לאמר: התוכנית מושלמת.

הוא כבר לא היה צעיר. זה כששה או שבעה עשורים מאז הגיח לאוויר העולם, ומעולם לא נתפס על ידי בני העיירה, או על ידי השלטונות. ערמומיותו היתה לשם דבר, ופקחותו הנדירה היתה הסיבה היחידה שבגינה בני אדם לא התרחקו ממנו לחלוטין. היה לו קסם מיוחד, זיק שובב, חיוך נצחי ואישיות תוססת. אבל הוא היה גב נאלח.

טבע הדברים מיודענו לא הוזמן מעולם לאירוע ציבורי כלשהו. איש לא זכר אותו, אף אחד לא חפץ בחברתו, ושמו לא היה רשום במקום כלשהו, לא בחברת תהלים, לא בחברת משניות ואף לא בספר הקהילה. פשוט התעלמו ממנו. היכן קנה את לחמו, היש לו אב או אם, אחים ואחיות, דודים או קרובים? מעולם לא נודע. משכך, ביום חגה של העיירה, כאשר הכל המתין בשביל העפר שבמבואות העיירה לכרכרתו של הרב החדש, שהוזמן לכהן פאר בעיירתם, לא שותף הברנש בהכנות לאירוע המרגש, ואף לא טרחו ליידעו על סדרת החגיגות הצפויות בשבוע הקרוב. ילדי המקום צבאו על חלונות חדרו של סופר העיירה, שהתיישב במשנה מרץ להשלים את ספר התורה, שהוזמן על ידי גבאי בית הכנסת לפני עשור, אך עם נפילתו של הרב הקודם למשכב, הושתה כתיבתו, כפי שדברים נוספים בעיירה לא באו על תיקונם. הנפח עמל זה שבועות להתקין עששיות מיוחדות לאורך שביל העפר שהוביל מבית הרב לבית הכנסת, וחופה מפוארת נרקמה על ידי טובי התופרות שבנשות העיירה, כדי להוביל תחתיה את ספר התורה ואת הרב החדש לבית הכנסת.

מאות עיניים צעירות, זקנות, מטושטשות וצלולות כבדולח, הביטו בצפייה דרוכה בענני האבק שהתמרו ממרחקים בין השדות. כרכרת הרב מגיעה, פשטה השמועה מיד בין קהל הממתנים, וילדים נמרצים טרחו לפזר את הבשורה בכל רחבי העיירה, תוך שהם מובילים אחריהם שובל נוסף של אנשים, נשים וטף שאצו-רצו להקביל את פני רבם. אותה שעה שמת בערל, לפני עגלון העיירה, את זכוכית המגדלת מעינו הדהויה, ואישר בפנים מחייכות: רואים את העגלה ממרחק. היא כבר היתה לידו.

בשירה ובריקודים, בתוף ובמחול, הובילו בני העיירה את רבם החדש שהתהדר בפנים מאירות ובזקן שיבה עבות. הרב העניו סרב בכל תוקף לשבת בכרכרתו, גבוה מעל בני העיירה שכרכרו סביבה, וחיש קל ירד מן העגלה והשתלב במעגלי החוגגים ששמחתם בקעה השמימה. ר' יוס'ל, הגבאי הוותיק של העיירה בכה בשתי עיניו. באחת, הביט על המרא דאתרא הדור הפנים, ותקווה מלאה את ליבו, ובזולתה השקיף על פני בית העלמין, שם הזדקרה המצבה הלבנה שסימנה את מקום קבורתו של הרב הקודם, אשר שימש כסנדק בבריתו שלו.

לפתע, בתוך כל ההמולה החגיגית, הבחינה אזנו החדה של ר' יוס'ל בצליל חשוד. לא היה לו כל ספק כי שמע מכת אצבע צרדה, כזו שה"גב" נוהג היה להשמיע. הוא כאן. הגב. תוך מספר שניות, צד ר' יוס'ל במבטו את ה"גב", שעון על הכרכרה שהרב ירד ממנה זה עתה, ראשו המדובלל מצודד בזיחיות, ועיניו ממוקדות ברב החדש. סלסל ר' יוס'ל בשפמו, מרט שיערה או שתיים מזקן התיש שהפך לסימן ההיכר שלו, וחילק פקודות לבחורים נלהבים אדומי לחיים: שימרו עליו! על כל צעד, אל תניחו לו לעולל מאומה. מי הזמין אותו לכאן?! הוא חש היטב בשמירה שהופקדה עליו. זה היה המקצוע שלו, להבחין באחרים שמבחינים בו, בלי שהם יבחינו שהוא הבחין בהם. אדיש מתמיד צעד מיודענו

עידני חיים

איך מותר לשוט בים והרי אסור לצאת לחוץ לארץ

וגבול ים והיה לכם ים הגדול וגו' (לד, ו)

מבואר שים הגדול הוא גבול מערבי של ארץ ישראל, ויל"ע א"כ איך מותר לשוט בים והרי אסור לצאת מהארץ ישראל לחוץ לארץ, ובאמת לא קשיא מידי בגמ' (גיטין ח.) לר' יהודה כל הים שהוא כנגד ארץ ישראל דינו כארץ ישראל, ואף לרבנן דאין כל הים בארץ ישראל, מ"מ מבואר שם שרואין כאילו חוט מתוח מטורי אמנון עד נחל מצרים וכל מה שבתוך החוט דינו כארץ ישראל, אמנם עדיין יש לדון באופן שרוצה לשוט ליד טורי אמנון ונחל מצרים האם יהיה בזה איסור משום יוצא לחו"ל, והנה מטין בבי מדרשא בשם החזו"א שמשמש לצורך היבשה לרחיצה וכו' דינו כארץ ישראל ודו"ק.

איך מותר לבנות בית בארץ ישראל, שמא הוא ממגרשי הלויים

ונתנו ללויים וגו' ומגרש לערים סביבותיהם וגו' (לה, ב)

במשנה (ערכין לג) אין עושין שדה מגרש ולא מגרש שדה, ולא מגרש עיר ולא עיר מגרש ע"ש, ועיין מנחת חינוך (שמב, ב) דהאיסור נוהג גם בזמן הזה, דקדושת עזרא לא בטלה, ובאותן העירות שידוע שהיו של הלויים אסור לשנותו ע"ש, והנה מטין דבי מדרשא בשם הגר"ח זצ"ל תמיה רבתי! איך מותר לבנות בית בארץ ישראל, ניחוש שמא הוא ממגרשי הלויים, ואין לומר דאזלינן בתר רוב דהרי קימ"ל דכל קבוע כמחצה על מחצה. ובאמת כעין זה איתה בספר הכריתות (מהר"ש מקינין אות ב מובא בשעה"מ יסודי התורה פ"ה, ובפר"ח י"ד קי, יג) להקשות איך מותר לזרוע בכל מקום, ניחוש שמא הוא נחל איתן שאסור לזרוע, ואין לומר דאזלינן בתר רוב דהרי כל קבוע כמחצה למחצה. ותיירץ לחדש דכל שאין הקבוע ניכר במקומו אין לו דין קבוע ע"ש, וכדבריו איתא בתוס' (נזיר יב, ובגיטין סד.) ע"ש, ולפי פירוש זה יש לומר כן גם לענין איסור בנין בית דכיון שאין הקבוע ניכר במקומו דהרי לא ידעין היכן מגרשי הלויים, כה"ג ליכא דינא דקבוע והדרין לדינא דאזלינן בתר רוב ודו"ק.

- המדור לע"נ האברך רבי יוסף יהודה גרוס ז"ל -

גומרים. אמרתי לרב 'שלנו', אייזיק, תקשיב לי טוב. אל תאמין לו לר' שמרל, אל תשמע לו! אבל הוא היה ילד תמים, שמע גם שמע. ישב ושינן "ויקרא" - וה' קרא, "אל משה" - אל משה, כך מבוקר עד ערב, עוד פרשה, עוד חומש... הוא נשאר אצל המלמד, ואני, פרשתי ל"עסקי"...

מאז ועד הנה חלפו שנים רבות, והיום, למרות שלא הזמנתי אותי, סקרנותי בערה בי לראות את פניו של הרב החדש. מה אומר לכם, חי נפשי, נחרדתי לראות עד מה צדקתי. משהבטתי בפני הרב, הכרתי אותו! זהו אייזיק. הילד שלמד איתי ולא הקשיב לקולי. כמה צדקתי, הוא לא הפסיק ללמוד עד היום כשהבחנתי בי שאני מכה באצבע צרדה, פנה ה"גנב" לר' יוס'ל שהאדים והחוויר חליפות, היה זה באותו רגע שלהכרתי חדרה הידיעה, כי הרב הוא אייזיק התמים. נסגר מעגל.

הוא אשר אמרתי לרב שלנו: אמרתי לך שזה לא יגמר. מה אתם צוחקים, פנה בתרעומת לעבר חברי המשלחת, לא צדקתי?!

דקות אחדות לאחר שחברי המשלחת סיימו את ביקורם בבית ה"גנב", הותקפה העיירה בגלי צחוק שלא נשמעו בה מעולם. כל החששות והפחדים הותרו באחת, והכל לעגו ל"גנב", שגם בערוב ימיו נותר שוטה כשהיה, בלי להבין את תכלית החיים. ואילו הרב החדש הפטיר: אילו היה זה יודע עד מה רב התענוג שבלימוד התורה, היה 'גונב' שיעור תורה.

מעשה זה סיפר לתלמידי הגר"ח וויסמנדל זצ"ל, ראש ישיבת נייטרא בארצות הברית, בבקשו לאלפס לקח וללמדם בינה - סבלנות. בתחילת הדרך, כאשר יהודי מתחיל בדבר מצווה, יצרו תוקפו בכל כוחו, ומשכנעו בכל מיני אמתלאות כי אין הדבר לפי כחו. לא קל לעמוד בפיתויין, יש צורך בגיוס כוחות נפשיים, ובהקדבה מסויימת, כדי לעמוד במשימה. אך בחלוף הזמן, היצר מרפה מעט, אינו זונח, חלילה, הוא לעולם אינו פושע בתפקידו, אך להיטותו פוחתת, מרצו דוהה, והיהודי מתגבר עליו במאמצים פחותים מאלו שהיה עליו להשקיע בהתחלה. זהו המבחן. ההתחלה. כאשר יהודי מקבל על עצמו קבלה טובה, קביעות עיתים לתורה, או דבר מצווה אחר, הידיעה כי עם הזמן הוא יחוש כי הדבר כרוך בפחות טרחה, עשויה להיטיב עמו ולעודדו בתחילת דרכו. סבלנות. זוהי המידה שיש להיאזר בה בתחילת הדרך. סבלנות.

(גליון מאורות הדף היומי)

ציפיה לגאולה - הפוסק בשמים

ידועה ציפיתם הגדולה והעמוקה של גדולי הדורות לביאת המשיח, ציפייה אמיתית ומוחשית שהתאפיינה במעשים בפועל שבזה היה נראה כי הרגישו הם בחוש כי הנה הוא עומד אחר כותלנו...

מן בעל הדברי יואל מסאטמר היה מספר על זקנו מרן בעל הישמח משה, שכה היתה עזה ציפיותו למשיח, שבכל פעם שהוא היה שומע קול מהרחוב, היה חושב באמת הנה אולי הוא זוכה לשמוע את פעמי הגאולה... עוד סיפר שקנו מרן בעל הישמח ישראל היה מכין כל לילה את מקלו סמוך למיטתו, שאם ישמע את פעמי מלך המשיח, יהיה מוכן ומוזמן מיד לקום ולקבל פניו. על מרן החפץ חיים מסופר שהיתה לו בארון הבגדים 'קפוטת' מיוחדת כדי לקבל בה את פני משיח צדקנו, ואף היה מלבישה מדי פעם ויושב ומצפה לבא המשיח... כמה היתה גדולה ציפיתו המוחשית לבא המשיח.

מקוה ישראל מושיעו בעת צרה

גם אני קבלתי ע"ע לאור קריאת

כ"ק מרן רבינו שליט"א

להוסיף

טבילה במקוה

לזכות ולשחרור החטופים

ולישועת ולרפואת הכלל והפרט

יהושע בן ב"א

שח מרן רבינו שליט"א: הרה"ק הישמח משה זי"ע השתוקק מאוד בציפייה ובייחול לביאת הגאול, ואמר בסוף ימיו: "אילו היה משה בן חנה יודע שיזקין ומשיח עדיין לא יבוא, וואלט איך עס נישט אויסגעהאלטן". והפטיר באמרו: "מוחל הנני על טובת עצמי ומבקש שאהיה כפרה על כלל ישראל, ומוכן אני שלא אזכה להיות אף כעפר תחת כפות רגלי הצדיקים, ובלבד שבן דוד יבוא תיכף ויתגדל שמו יתברך בעולם".

אף כאשר פנה לנוח לשינת צהריים פקד על משמשו שיעמוד הכן לעוררו כאשר ישמע רחש כל שהוא, כי בוודאי יהא זה שופרו של משיח, והעידו תלמידי הבעש"ט הק' שהיה לו נשמת ירמיה הנביא. אאמו"ר זי"ע הזכיר בשיחת קודשו בעת קידושא רבא את יומא דהילולא של הרה"ק הישמח משה זי"ע שחל בשבת בתוך דבריו סיפר את הסיפור הנודע שאמר שלאחר פטירתו לא ינוח ולא ישקוט בשמים עד שיביא את הגאולה, סיפרו הצדיקים שכשעלה הישמח משה לשמים כיבדו אותו לדרוש, ועד היום הוא יושב ודורש.

והוסיף אאמו"ר זי"ע שכיום חל יומא דהילולא הראשון של הגרי"ש אלישיב זצ"ל שהיה בהתמדתו הרבה יומם ולילה ובפסקיו הלכתיים, וכפי הנראה מינוי כפוסק בשמים ובמילא טרוד בכך, ולכן מבקשים אנו שיפסוק בשמים שתבוא הגאולה בקרוב בימינו כפי הנראה גם בשמים הוגה ושוקד על התורה בהתמדה כמו בחיים חיותו וכן מינוי אותו כפוסק בשמים ובמילא טרוד בכך, ולכן מבקשים אנו שיפסוק בשמים שתבוא הגאולה בקרוב בימינו (שפת הים - קראלי)

סגולת חיים

קריאת מ"ב מסעות בני ישראל

קריאת קודשו של

**כ"ק מרן רבינו הרה"צ שליט"א
להשתדל לאומרה בכל יום בוקר ולילה
בפרט בימי המלחמה בארצנו הק'**

סגולת אמירת מ"ב מסעות בני ישראל – מרבנו הגדול המקובל האלוף רבנו שמשון מאוסטרופולי הי"ד היא סגולה בדוקה לישועה ולהנצל מצרה.

הבעל שם טוב זצוק"ל, אמר: שכל יהודי באשר הוא, עובר מיום לידתו עד יום פטירתו מ"ב מסעות – וכח הסגולה של קריאת המ"ב מסעות – לתת כח לאדם, להתחזק ולקבל כח מהשם יתברך שהולך את אבותינו במדבר, להתמודד כל אדם במסע החיים שלו במקום בו הוא נמצא בסדר "זבח פסח" (נדפס בזאלקווא שנת תב"ב) מהמגיד רבי יעקב פסח מזאלקווא בן אחותו של המקובל האלוף רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד (הוא הדפיס את כתבי דודו הלקט שושנים) וזל"ק, אמר המלקט, זה לשון הרב המנוח הישיש מוהר"ר ירמיה אליעזר שהיה אב"ד ור"מ דק"ק טישוויץ: ראיתי בתוך כתבי אמ"ו הרב מהר"א געצליק, כתב יד המקובל איש האלוקים קדוש יאמר לו מהר"ש מאוסטרופולי הי"ד, מאמר המסוגל לומר בזמן שיש צרה בעיר, ובפרט בזמן מגפה. כל יחיד יאמר בשחרית ובליילה מילה במילה. ויש בזה רזין דרזין, מי יכול להשיג עומקו ורומו, או מי יכול לדעת טעמו של דבר, שיהא מאמר זה מסוגל להציל מצרה או מעיפוש.

על כן לרגל המצב בארצנו הק' בו נכזבה תוחלת הכוחי ועוצם ידי, ואין כוחינו אלא בפה, על כן יאמרו נא בכל יום את מ"ב המסעות בוקר ולילה וישתדלו בסיומם מ"ב המסעות לומר את תפילת רבי נחניא בן הקנה "אנא בכח גדולת ימינך" שבדברים קדושים אלו טמון בהם השם של הקב"ה שהוא בן מ"ב, שגם המ"ב מסעות מכח של בן מ"ב, ולד' הישועה.

סגולת מ"ב מסעות בני ישראל

עם התרגום שחיבר

**הרה"ק רבי שמשון מאוסטרופולי זיע"א
נעקדה"ש ג' אב**

רַעַמְסֵס (אנא). סַכַּת (בכח). אַתָּם (גדולת). פִּי הַחִירַת (ימינך). מֶרָה (תתיר). אֵילִים (צוררה): יָם סוּף (קבל). מִדְּבַר סִין (רינת). דְּפָקָה (עמר). אֱלוֹשׁ (שגבנו). רְפִידִם (טהרנו). מִדְּבַר סִין (וורא): קִבְרוֹת הַתַּאֲנֶה (נא). חֲצֵרוֹת (גיבור). רַתְמָה (דורשי). רִמּוֹן פֶּרֶץ (יחודך). לִבְנָה (כבבת). רָסָה (שומרם): קֶהֱלֵתָה (ברכם). הַר שֹׁפֵר (טהרם). חֲרָדָה (רחמי). מִקְהֵלֶת (צדקתך). תַּחַת (תמיד). תִּרַח (גמלם): מִתְקָה (חסין). חֲשַׁמְנָה (קדוש). מִסְרוֹת (ברב). בְּנֵי יַעֲקֹב (טובך). חֵר הַגִּדְגָד (נהל). יִטְבֶּתָה (עדתך): עֲבֵרְנָה (יחיד). עֲצִיּוֹן גָּבֵר (גאה). קָדַשׁ (לעמר). הַר הַהָר (פנה). צִלְמוֹנָה (זוכרי). פּוֹנֵן (קדושתך): אֲבֹת (שועתינו). עַיִי הָעֲבָרִים (קבל). דִּיבֵן גָּד (ושמע). עֲלָמוֹן דְּבִלְתִּימָה (צעקתינו). הָרֵי הָעֲבָרִים (יודע). עֲרֵבֶת מֹאֲבָ (תעלומות):

כִּד נָטָלוּ יִשְׂרָאֵל מִרַעַמְסֵס (אנא). לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לִסְכַּת או לִקְהֵלֶתָה או לְמוֹסְרוֹת, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לִסְכַּת (בכח). מִסְכַּת לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לֵאמֹת או לְחֲצֵרוֹת או לְתִרַח או לְעֲצִיּוֹן גָּבֵר, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לֵאמֹת (גדולת). מֵאֲתָם לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לִפִּי הַחִירַת או לְרִמּוֹן פֶּרֶץ או לְהָרֵי הָעֲבָרִים, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לִפִּי הַחִירַת (ימינך). מִפִּי הַחִירַת לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְמֶרָה או לְתַחַת או לְעֲרֵבֶת מֹאֲבָ, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְמֶרָה (תתיר). מִמֶּרָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לֵאמֹת או לְמִקְהֵלֶת או לְעֲלָמוֹן דְּבִלְתִּימָה, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לֵאמֹת (צוררה). מֵאֵילִם לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לִים סוּף או לְחֲשַׁמְנָה או לְפּוֹנֵן או לְעַיִי הָעֲבָרִים, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לִים סוּף (קבל). מִיָּם סוּף לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְמִדְּבַר סִין או

לְחֲרָדָה, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְמִדְּבַר סִין (רינת). מִמִּדְּבַר סִין לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְדְפָקָה או לְיִטְבֶּתָה, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְדְפָקָה (עמר). מִדְּפָקָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְאֱלוֹשׁ (שגבנו). מֵאֱלוֹשׁ לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְרְפִידִים או לְהַר שֹׁפֵר או לְבְנֵי יַעֲקֹב, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְרְפִידִים (טהרנו). מִרְפִּידִם לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְמִדְּבַר סִין או לְקִבְרוֹת הַתַּאֲנֶה או לְחֵר הַגִּדְגָד, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְמִדְּבַר סִין (נורא). מִמִּדְּבַר סִין לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְקִבְרוֹת הַתַּאֲנֶה או לְחֵר הַגִּדְגָד, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְקִבְרוֹת הַתַּאֲנֶה (נא). מִקְבְּרוֹת הַתַּאֲנֶה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְחֲצֵרוֹת או לְתִרַח או לְעֲצִיּוֹן גָּבֵר, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְחֲצֵרוֹת (גיבור). מִחֲצֵרוֹת נָטָלוּ לְרַתְמָה (דורשי). מִרַתְמָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְרִמּוֹן פֶּרֶץ או לְעֲבֵרְנָה או לְהָרֵי הָעֲבָרִים, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְרִמּוֹן פֶּרֶץ (יחודך). מִרִּמּוֹן פֶּרֶץ נָטָלוּ לְלִבְנָה (כבבת). מִלִּבְנָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְרָסָה או לְאֲבֹת, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְרָסָה (שומרם). מִרָסָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְקֶהֱלֵתָה או לְתַחַת, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְקֶהֱלֵתָה (ברכם). מִקְהֵלֶתָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְהַר שֹׁפֵר או לְבְנֵי יַעֲקֹב, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְהַר שֹׁפֵר (טהרם). מִהַר שֹׁפֵר נָטָלוּ לְחֲרָדָה (רחמי). מִחֲרָדָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְמִקְהֵלֶת או לְעֲלָמוֹן דְּבִלְתִּימָה, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְמִקְהֵלֶת (צדקתך). מִמִּקְהֵלֶת לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְתַחַת או לְעֲרֵבֶת מֹאֲבָ, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְתַחַת (תמיד). מִתַּחַת לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְתִרַח או לְעֲצִיּוֹן גָּבֵר, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְתִרַח (גמלם). מִתִּרַח נָטָלוּ לְמִתְקָה (חסין). מִמִּתְקָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְחֲשַׁמְנָה או לְפּוֹנֵן או לְעַיִי הָעֲבָרִים, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְחֲשַׁמְנָה (קדוש). מִחֲשַׁמְנָה נָטָלוּ לְמִסְרוֹת (ברב). מִמִּסְרוֹת נָטָלוּ לְבְנֵי יַעֲקֹב (טובך). מִבְּנֵי יַעֲקֹב נָטָלוּ לְחֵר הַגִּדְגָד (נהל). מִחֵר הַגִּדְגָד נָטָלוּ לְיִטְבֶּתָה (עדתך). מִיִּטְבֶּתָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְעֲבֵרְנָה או לְהָרֵי הָעֲבָרִים, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְעֲבֵרְנָה (יחיד). מִעֲבֵרְנָה נָטָלוּ לְעֲצִיּוֹן גָּבֵר (גאה). מִעֲצִיּוֹן גָּבֵר נָטָלוּ לְקָדַשׁ (לעמר). מִקָּדַשׁ נָטָלוּ לְהָר הַהָר (פנה). מִהַר הַהָר נָטָלוּ לְצִלְמוֹנָה (זוכרי). מִצִּלְמוֹנָה לֹא יָדְעוּ אִי יִנְטְלוּ לְפּוֹנֵן או לְעַיִי הָעֲבָרִים, וּפְקִיד מִדְּבַרְנָא דְעַמִּיָּה דִּינְטְלוּ לְפּוֹנֵן (קדושתך). מִפּוֹנֵן נָטָלוּ לְאֲבֹת (שועתינו). מֵאֲבֹת נָטָלוּ לְעַיִי הָעֲבָרִים (קבל). מֵעַיִי הָעֲבָרִים נָטָלוּ לְדִיבֵן גָּד (ושמע). מִדִּיבֵן גָּד נָטָלוּ לְעֲלָמוֹן דְּבִלְתִּימָה (צעקתינו). מִעֲלָמוֹן דְּבִלְתִּימָה נָטָלוּ לְהָרֵי הָעֲבָרִים (יודע). וּמִהָרֵי הָעֲבָרִים נָטָלוּ לְעֲרֵבֶת מֹאֲבָ (תעלומות).

בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

אֲנָא בְּכַח. גְּדֻלַּת יְמִינְךָ. תַּתִּיר צִרְוֶרָה: (אָבִיג' ית"ץ) קִבֵּל רִנַּת. עֲמָר, שִׁגְבָנוּ. טַהֲרֵנוּ נוֹרָא: (קֶרֶ"ע שִׁט"ן)
נָא גִבּוֹר. דּוֹרְשֵׁי יַחֲדָךְ. כָּבַבְתָּ שְׁמֵרִם: (גִּג'ד יכ"ש) בְּרַכְסֵם טַהֲרֵם. רַחֲמֵי צִדְקָתְךָ. תְּמִיד גְּמִלֵם: (בִּט"ר צִת"ג)
חֲסִין קְדוֹשׁ. בְּרוּב טוֹבְךָ. נָהַל עֲדָתְךָ: (חִק"ב טִנ"ע) יַחֲדָה גָּאָה. לְעַמְּךָ פָּנָה. זִכְרֵי קִדְשֶׁתְךָ: (יִג"ל פִּז"ק)
שְׁוֹעֲתֵנוּ קִבֵּל. וְשִׁמְעָה צַעֲקֹתֵנוּ. יוֹדַע תַּעֲלוּמוֹת: (שִׁק"ו צִי"ת)
וְאוֹמֵר: בְּרוּךְ, שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, לְעוֹלָם וָעֶד:

יהי רצון לאחר מ"ב מסעות

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתהא חשוכה ומקבלת ורצויה לפניך קריאת המ"ב מסעות שקראנו לפניך, שהם מקונים כנגד שם מ"ב, כאלו פנו בכל הכחות הראויות לכן. ויכבשו רחמיך את כעסך, ויגלו רחמיך על מדותיך, ויתמתקו הדינים ותעצר המשחית לבל יבא אל בתינו לנגף. ותצילנו ולכל עמך ישראל בכל מקום שהם מן הדבר והמגפה ומחולי המתדבק ועפוש האויר, ומכל חלי ומחלה, ומכל מקרים רעים. ושלח רפואה שלמה לכל חלי עמך. ולמען זכות שבעה עבדיך הקדושים אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף ודוד. הגן והסך עלינו ברחמיך הרבים מעתה ועד עולם. ותן לנו חיים ארוכים, חיים של שלום, חיים של טובה. יהי רצון אמרי"י והגיון לבי לפניך. יהוה צורי וגואלי.

לפעול שתקבל רשיון להוליך עגלה שתשים בה כמות גדולה של סחורה המספיקה לכל היום. וכך עשה, ושוב האירה לו ההצלחה פנים שלא כדרך הטבע עד שהזדקק לשוב גם עם העגלה לחנות פעמים מספר מדי יום.

לאחר שבועות אחדים כבר היה לו סכום גדול והלך וקנה לו חנות פעילה. הצלחתו פרחת וזרחה מיום ליום והלך מחיל אל חיל, ובשנת תרפ"ט כשהיה כ"ק אדמו"ר הקדושת ציון מבאבוב צ"ל בנו של רבי שלמה'לי בוויסבאדן, הזמין אותו ר' לייביש לראות במו עיניו את פירותיו של ברכת אביו, השתומם אדמו"ר צ"ל כשראה חנות ענקית כל-בו בשם "שטוב'ס קוועלע" שהשתרעה על פני רחוב שלם מרובע! בסוף השבוע, כשר' לייביש היה משלם לפועליו את משכורתם, עמדו בשורה שהתארכה במרחק שני רחובות בלי שום גוזמא! כשחזר אדמו"ר צ"ל לבאבוב סיפר לאנ"ש שאין לשער מה מאד רבה מדת עשירותו של ר' לייביש שרכש לעצמו תמורת סטירת צדיק.

ר' לייביש עשה קידוש השם גדול ביותר בהיות בית עסק זה היחיד בגרמניה בסדר גודל כזה, שסגר את שעריו בשבת לחלוטין, אחרים נהגו לעשות שותפות עם גוי ולהפעיל את העסק בשבת באמצעות הגוי. [כדי להבין את גודל הניסיון, יש להכיר את רוח התקופה וקושי הפרנסה דאז. המשכורת הנהוגה באותם זמנים היתה שבועית. והגוים נהגו לרכז את קנייתיהם בעיקר ביום השבת, לקראת יום המנוחה השבועי שלהם ביום ראשון. חנות סגורה בשבת משמעותה היתה איבוד נתח הקניית העיקרי, אשר הלך למתחרים. אעפ"כ, היתה לר' לייבוש סיעתא דשמיא גדולה, אשר הגוים נתנו דווקא בו את אמונם, בהיות ויצא שמו כאדם ישר ועומד בדיבורו, ורצו לקנות רק אצלו. הגיעו הדברים לכדי כך, שבמוצ"ש, שעה ארוכה לפני צאת השבת, כבר התאסף קהל קונים רב, אשר צבאו על פתח העסק, בהמתנים ל"יהודי" שיבוא לפתוח את חנותו עם צאת השבת. כאשר ר' לייבוש הגיע, היה נאלץ לא אחת לפלס דרך בין ההמונים, אשר האיצו בו למהר ולפתוח... מכל מקום היתה בזה הקרבה גדולה ומפורסמת, עד כדי שהבישוף של מיינץ אמר פעם ב"דרשתו" למאמיניו: אם אתם רוצים ללמוד אהבת ויראת ה' מהי, תסתכלו על "שטוב'ס קוועלע" והיהודי שטוב, ששומר בקפדנות על השבת ומפסיד בזה כמעט שליש מן ההכנסה שלו, בלי להצטער על כך. הלאו שגם אצלנו יהיו מאמינים כאלו, הנותנים קרבות לאלקים...]

כשהנאצים ימ"ש עלו לשלטון, אזי אחת הפעולות הראשונות של האספסוף היתה התנכלות לבית העסק "שטוב'ס קוועלע", ע"י זריקת אבנים, ניפוץ שמשות וכד', כיון שמקום זה סימל את עושרו של היהודי וגאוותו. גם השלטון לא טמן ידו בצלחת, והכין מצגת מדהימה של שנאה והסתה. הנאצים העבירו ברחובות ברלין (ואולי בערים נוספות) מצג נייד, אשר כלל שתי משאיות פתוחות ועליהן פלטרומות שטוחות. על גבי הראשונה נראתה דמות דיוקנו של יהודי נודד, בגדיו זולים וקרועים ושקו המוטל נישא על שכמו, ובשניה - דגם מוקטן, בנוי היטב, של "שטוב'ס קוועלע". על חזהו של היהודי, אשר היה אמור לסמל את ר' לייבל, נתלה שלט ענק ועליו כתוב לאמור: כך היהודי הגיע אלינו, ואת כל זה - סימון חץ לעבר המשאית השניה-הוא עשה מאתנו!! (על פי עדות שקיבלנו ממי שנכחו בשעת מעשה!) בדיעבד, מסע הסתה מוקדם זה היה - מאת מסובב הסיבות - לסיבת הצלת המשפחה. שכן הם הבינו שלא יוכלו להמשיך את עסקיהם כרגיל. חיסלו את הכל ועלו לארץ. (דעתו של אבינו ר' משה - בנו של ר' לייבוש - ז"ל היא שהכריעה בעד בחירת ארץ ישראל) כאן בירושלים הוקם תעתיק של בית העסק ההוא - בשם "מעין שטוב", אשר שמו נישא בפי כל ירושלמי בימים ההם ועד עצם היום הזה.

רבי יהודה אלכסנדר זכה לקדש שם שמים גם כאן בארץ ישראל בהיותו תמכין דאורייתא ובעל חסד מופלא, ולהקים דורות ישרים מבורכים ולהיות מקורב לגדולי ישראל. וכשנפטר ב"ט שבט ה'תשי"ד הגיע הגאון מטשעבין צוק"ל ללוויה, ונשא עליו את דברי ההספד הבאים:

התורה אומרת "ונקרב בעל הבית אל האלקים", וביאר הטשבינער רב במתק לשונו, אימתי יכול "בעל-בית", בן דורנו להתקרב אל השכינה בהגיע יומו? "אם לא שלח ידו במלאכת רעהו". ראו זה פלא יהודי בעל קשרים עסקיים וציבוריים ענפים כמו ר' יהודה אלכסנדר, ומעולם לא בא אלי אדם ואמר: "יהודה אלכסנדר עשק אותי", "יהודה אלכסנדר גנב אותי", "הונה אותי" וכד'. מעולם לא קרא אותו אדם לדין תורה ולא דיבר בו סרה. אדם עם זהירות מופלגת כזו בבין אדם לחבירו, הוא יכול לקרב אל קונו.

(מובא בספר 'מסחר כהלכה')

מעשה מופלא שהיה שגור בפי כ"ק מרן אדמו"ר מהר"ש מבאבוב זי"ע שנהג לספרו בשיחות מלווה מלכה במוצאי שבת:

בעיר באבוב שלפני המלחמה היה יהודי בשם ר' רפאל, שניהל עסק של סחורת הלבשה. פעם כשבא הפריץ מהכפר הסמוך "סטרוש" לקנות סחורה, נפל מבטו על אברך חסידי שהיה שם ושאל את ר' רפאל עליו, שהשיב לו שהוא חתנו ושמו לייביש (אלכסנדר) שטוב. אמר לו הפריץ יש לי בעיירה סטרוש בתחנת הרכבת בית מרחם שהשכרתי לאיש אחד, וסוף זמן החכירה מתקרב ובא. ובכן אמסור בשכירות את הממזגה לחתנך ויתפרנס בהרחבה. שמח ר' רפאל בהצעה זו, כי זה היה מקום מרכזי ומוצלח ביותר, מעין תחנה מרכזית לעיירות רבות שבאזור, וחתם איתו מיד על הסכם ושכח לספר לחתנו ר' לייביש על כך.

כשהרה"ח ר' יעקב מענדל, מי שחזר את המרחץ עד לאותו זמן, שמע שפרנסתו עומדת להיות מקופחת, חשך עולמו בעדו, קם ונסע לרבו הרה"ק רבי שלמה'לי הלא הוא האדמו"ר הראשון לבית באבוב ושפך את נפשו לפניו, שהנה הוא יושב בסטרוש כעשרים וחמש שנה בשלום ובשלחה ומתפרנס מבית המרחץ, ועתה בא לייביש שטוב לרדת לחייו ולקחת את פרנסתו. הרה"ק רבי שלמה'לי הזדעזע בשמעו מה שאחד מתלמידיו מתכוון לעשות לחבירו. כידוע הקפיד והחמיר מאד סבו הדברי חיים מצאנז בתשובותיו בעניין זה וניהל על כך מערכה כבידה עם גאונים אחרים שהקילו בדבר, ורבי שלמה'לי ששמר אמונים לשיטת סבו, חמתו בערה בו על שאברך מחסידיו מורד בדעת זקנו. שלח חיש מהר לקרוא את לייביש. מיד כשנכנס, ניגש אליו ונתן לו סטירה, ונזף בו בקול רם: מה? להשיג גבול ליהודי ולגזול ממנו הממזגה שבה הוא מתפרנס? מי שמע כזאת...?

ר' לייביש פרץ בבכי ואמר: אינני יודע על מה הרבי שח, אין לי שום ממזגה, ואין לי שום עסקים כדי שאוכל להיות חשוד בגזילת לחם מאחרים. אמר ר' יעקב מענדל: הפריץ הראה לי את החוזה שחתם עם חותנך ר' רפאל. מיד קראו לר' רפאל, והוא סיפר שאכן הפריץ הציע לו את העסקה הזאת, אך הוא לא ידע כלל שר' יעקב מענדל חזר את המרחץ עד עתה, ובתום לבב ובנקיון כפים עשה את ההסכם. אמר לו רבי שלמה'לי: ניכרים דברי אמת כי אינך אשם בדבר, עשה נא זאת איפה ידידי, סע מהר לפריץ ותקדע ותבטל את החוזה ותבקש ממנו להמשיך להשכיר את המרחץ לר' יעקב מענדל כמקדמת דנא.

ואכן ר' רפאל עשה כדבריו. אחר כך פנה רבי שלמה'לי לר' לייביש ואמר לו: הלא סטרתי לך על חנם וחייב אני לפייסך. הנה הרי זקוק אתה לפרנסה וכלכלה, שמע בקולי ותסע לפרנקפורט, ואתן בידך מכתב לתלמידי ר' חיים קלויזנער, בבקשה שיעזרו לך למצוא במה להתפרנס, ואני מבטיח לך שתצליח ותגדל מאד.

ר' לייביש עשה כדברי רבי שלמה'לי ונסע לפרנקפורט, כשהגיע הלך לבית ר' חיים ומסר בידו את מכתבו של רבי שלמה'לי. ישב ר' חיים וגלגל שיחה עם ר' לייביש, ומיד נוכח לדעת שהיושב לפניו אינו אלא חסיד פשוט ובלתי ממולח בעליל, ואין כל קשר בינו לבין מסחר. אך מאידך חפץ ר' חיים בכל אות נפשו למלאות את רצון רבו הקדוש! אמר לר' לייביש: כרגע אין לי משהו להציע לך, אבדוק את העסקים בסביבה ואומר לך מה העליתי בחכתי.

עברו ימים אחדים, ור' חיים לא מצא שום הזדמנות עסקית ראויה לשמה, למעט מעשה רוכלות. בהיותו מקורב לראש העיר, פעל אצלו שירשה לר' לייביש להסתובב עם עגלה בתחנת רכבת ולמכור שם חפצים זעירים לעוברים ושבים. ר' חיים דרש וחקר היכן יוכל ר' לייביש לרכוש לעצמו בזול כלי סידקית, אח"כ קנה לו נרתיק מעור גדול שיוכל להלביש על גופו, והורה לר' לייביש להסתובב על התחנה ולמכור שם את החפצים לכל מאן דבעי.

עברה שעה אחת, והנה ר' לייביש חוזר ממלאכתו ופושט את הנרתיק מעליו. הרהר ר' חיים בלבו: וי, כבר התעייף הבטלן ואבדה סבלנותו, אך כשראה שהכיס ריק הוא, שאל אותו: מה קרה? השיב: כבר מכרתי את הכל, מכל הצדדים נדחפו אנשים לחטוף את החפצים תמורת תשלום הגון ובכן גמרתי את עבודתי. אמר לו ר' חיים: בטלן, אל תוריד את התיק, לך וקנה עוד חפצים ותחזור לתחנה ותנסה למכור עוד.

עברה השעה ור' לייביש חוזר שוב ריקם. "לעבעדיג", צעק ר' חיים לעברו "קנה עוד! הלא הנך רואה שחפץ ד' בידך הצליח וברכתי יתברך שורה במעשה ידיך". לאחר ימים אחדים של הצלחה מופלגת, אמר ר' לייביש לר' חיים: כשל כוחי לרוץ שבע פעמים הלך ושוב מהתחנה לחנות, אילי יש איזה עצה אחרת. אמר לו ר' חיים: אנסה